

Paraisten kaupungin esiopetussuunnitelma

Sivistyslautakunnan hyväksymä x.x.2025

Småbarnspedagogik
Varhaiskasvatus

1. Opetussuunnitelman ja paikallisen opetussuunnitelman perusteet

Paraisten esiopetuksessa noudatetaan Opetushallituksen vahvistamia Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita (Opetushallitus 22.12.2014). Esiopetusyksikön päiväkodinjohtaja vastaa esiopetuksen toteuttamisesta esiopetuksen opetussuunnitelmaan kirjattujen periaatteiden mukaisesti sekä esiopetusyksikön toimintasuunnitelmasta.

Opetushallitus on 13.2.2025 lähettänyt kunnille määräyksen muutoksista Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014. Muutokset koskevat lähinnä lukua 5 Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki. Opetussuunnitelman hyväksyy sivistyslautakunta.

Huoltajille, henkilökunnalle ja lapsille osoitettiin kysely kevätlukukauden 2025 lopussa. Huoltajat ja henkilökunta saivat ottaa kantaa eri oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin ja kertoa, mitä tekijöitä tai olosuhteita he pitivät tärkeinä oppimisen tuen kannalta. Huoltajat kiinnittivät huomiota toiminnan mukauttamiseen lasten tarpeisiin, pihan, metsän ja lähiympäristön hyödyntämiseen oppimisympäristönä, oppimisympäristön muokkaamiseen tukemaan lasten tarpeita, vuorovaikutustaitoihin, joustavaan ryhmäjakoon ja leikkitaitoihin. Lapset vastasivat kysymyksiin siitä, miten he toivovat saavansa apua, jos tulee riitaa kaverin kanssa, jos he eivät osaa tehdä tehtävää, jos he eivät jaksa kuunnella, jos he eivät halua mennä sisälle tai jos he eivät halua lopettaa leikkimistä. Henkilökunta kiinnitti huomiota siihen, että lapset oppivat toisiltaan, oppimisympäristön muokkaamiseen lasten tarpeita vastaavaksi, vuorovaikutustaitoihin, toiminnan mukauttamiseen lasten tarpeiden mukaan sekä kielitietoiseen opetukseen.

Paraisten kaupungin vuoden 2025 esiopetussuunnitelma on yhteinen kaikille esiopetusyksiköille ja koskee myös yksityisiä palveluntuottajia, joilta kaupunki ostaa palveluja. Opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen ylläpitämässä ePerusteet-palvelussa. Opetussuunnitelman hyväksymisen jälkeen se julkaistaan opintopolku.fi-sivustolla ja on luettavissa kaupungin verkkosivuilla ja Wilmassa.

Esiopetusyksiköt laativat Paraisten kaupungin vuoden 2025 esiopetussuunnitelman pohjalta toimintasuunnitelman, jossa opetusta tarkennetaan. Toimintakertomuksessa arvioidaan toimintasuunnitelmaa ja toiminnan toteuttamista. Sivistyslautakunta hyväksyy esiopetusyksiköiden toimintasuunnitelmat ja toimintakertomukset.

Paraisten kaupungin esiopetussuunnitelmassa kaikista lapsiryhmässä työskentelevistä henkilökunnan jäsenistä käytetään nimikettä pedagogi.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) on kehittänyt Valssi-laadunarviointijärjestelmän. Valssi on suunnattu varhaiskasvatukselle ja sitä käytetään kaikissa esiopetusryhmissä. Valssi tarjoaa Paraisten kaupungille monipuolisen työkalun niin ydinprosesseja tukevien rakenteiden kuin varhaiskasvatuskokonaisuuden arvioimiseen. Tällä hetkellä arviointilomakkeet on suunnattu varhaiskasvatuksen henkilöstölle, mutta suunnitteilla on myös arviointilomakkeita huoltajille. Kunnes nämä otetaan käyttöön, käytetään Paraisten varhaiskasvatuksen omaa huoltajille suunnattua arviointia, joka toteutetaan vuosittain marraskuussa. Vastaukset käsitellään tammikuun aikana varhaiskasvatuksen johtoryhmässä ja päiväkodin pedagogisissa iltapäivissä. Kooste annetaan tiedoksi huoltajille helmikuussa.

Esiopetuksen opetussuunnitelman lisäksi otetaan huomioon myös Paraisten kaupungin

- strategia
- varhaiskasvatussuunnitelma
- opiskeluhuoltosuunnitelma
- tasa-arvosuunnitelma ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- hyvinvointisuunnitelma.

5. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

5.1.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Paraisten kaupungin varhaiskasvatuksessa on laadittu Arvopohjatalo- ja Laadukkaat avaimet -asiakirjat laadukkaasti toimintakulttuurin tukemiseksi varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Laadun avaimiin dokumentoidaan ryhmäkohtaiset tukimuodot, jotka elävät ja joita päivitetään toimintavuoden aikana. Arvopohjatalon ja Laadun avainten avulla pedagogit tarkastelevat oppimisympäristöä ja toimintakulttuuria. Pedagogit tarkastelevat myös käytössä olevia opetusjärjestelyjä ja työtapoja niin, että ne tukisivat oppimisedellytyksiä.

Paraisilla kukin toimintayksikkö laatii oman toimintasuunnitelmansa. Laadukkaat avaimet ovat osa syyslukukauden alussa laadittavaa ja toimintavuoden lopussa arvioitavaa toimintasuunnitelmaa. Toimintasuunnitelma koskee myös täydentävää varhaiskasvatusta. Lapsikohtaisten tukitoimien suunnitelma koskee myös täydentävää varhaiskasvatusta.

Positiivinen osallistuminen, jatkuvuus, joustavuus ja spontaanius ovat välttämättömiä edellytyksiä sille, että lapset saavat hyvät mahdollisuudet kehittyä ja oppia. Pedagogien tulee olla motivoituneita, herkkiä ja uteliaita kohdatessaan jokaisen lapsen yksilöllisesti. Lapsen ja pedagogin välinen kohtaaminen määrittää esiopetuksen laadun lapsen näkökulmasta. Työtapojen kehittäminen soveltumaan kaikkien lasten tarpeisiin edellyttää sitoutumista.

Moniammatillinen Konsti-tiimi tarjoaa kaksikielistä avopediatria Paraisilla. Konsti on Varhan hallinnoima. Tiimi koostuu pediatreista, lastenneuvolan lääkäreistä ja terveydenhoitajista, psykologista ja terapeuteista. Tapaamiseen kutsutaan esiopetuksen opettaja ja erityisopettaja sekä tarvittaessa muita asiantuntijoita. Tiimi on suunnattu ammattilaisille ja se tapaa kerran kuussa. Lapsen asian käsittelemiseksi Konstissa tarvitaan kirjallinen lupa huoltajilta. Kun tiimiä konsultoidaan, huoltajille tiedotetaan asian etenemisestä.

5.1.2 Tuen jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta perusopetukseen

Siirtyminen varhaiskasvatuksesta esiopetukseen jatkuvan tuen yhteydessä: Varhaiskasvatuksessa pedagogit käyttävät Laadukkaat avaimet -työkalua arviointiin ja lapsen yksilöllisen tuen arviointiin. Tuki dokumentoidaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Kun tehostetun tai erityisen tuen piirissä oleva lapsi siirtyy varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, lapsen opettaja ja erityisopettaja kutsuvat koolle yksilöllisen pedagogisen tukiryhmän tapaamisen. Tapaamiseen osallistuvat huoltajat, vastaanottavan esiopetusryhmän opettaja ja erityisopettaja. Myös lapsen kanssa työskentelevät terapeutit kutsutaan tapaamiseen. Tapaamisessa keskustellaan lapsen tukitasoon ja tavoitteisiin liittyvistä asioista. Ajatuksia lapsen tulevasta tuen tarpeesta esiopetuksessa tuodaan esiin, ja esiopetuksen järjestämisen kannalta tarpeellinen tieto siirretään.

Siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen jatkuvan tuen yhteydessä: Kun lapsikohtaiset tukitoimet on aloitettu, pidetään tapaaminen esiopetuksen ja henkilökunnan välillä. Esiopetuksen erityisopettaja vastaa tapaamisen koolle kutsumisesta ja tarvittavan tiedon siirtämisestä. Tapaamiseen osallistuvat esiopetuksen opettaja ja erityisopettaja, rehtori ja tarvittaessa luokanopettaja. Lapsen huoltajille varataan mahdollisuus osallistua.

5.2 Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot

Päiväkodinjohtaja vastaa esiopetusryhmän muodostamisesta niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa. Pedagogitiimiä muodostettaessa otetaan huomioon kussakin esiopetusryhmässä tarvittava asiaosaaminen. Tarvittaessa järjestetään täydennyskoulutusta pedagogien osaamisen vahvistamiseksi. Kun ryhmän lapsimäärän vähentämisen tarvetta arvioidaan tai avustavan henkilöstön tarve ryhmään syntyy, päiväkodinjohtaja, erityisopettaja, palveluohjaaja ja varhaiskasvatuspäällikkö pitävät kokouksen. Varhaiskasvatuspäällikkö päättää arvioinnin pohjalta, myönnetäänkö esiopetusryhmälle lisäresurssi.

Esiopetuksen opettaja vastaa siitä, että ryhmän pedagogit laativat Arvopohjatalon ja Laadukkaat avaimet ja että työtiimi toimii niiden mukaisesti. Esiopetusryhmän opettaja vastaa siitä, että ryhmän tarvitsemat pedagogiset järjestelyt toimivat. Esiopetusryhmän muut pedagogit vastaavat oman työn johtamisesta Arvopohjataloon ja Laadun avaimiin kirjattujen yhteisten sopimusten mukaisesti.

Ensisijaisesti sovelletaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja sellaisten lasten tukemiseksi, jotka reagoivat käyttäytymisellään.

Opettajan antama yleinen tukiopeus

Pedagogiset järjestelyt, kuten selkeä ja ennakoitava vuorokausirytm, puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiomenetelmät, yhteiset ja johdonmukaiset pedagogiset toimintatavat ja menetelmät, erilaiset eriyttämisen muodot ja pedagogiset apuvälineet tukevat kaikkien lasten oppimista ja osallisuutta ryhmän toimintaan.

Paraisten esiopetusryhmien tilojen seinällä on viikko-ohjelma ja tarvittaessa päiväohjelma. Päivän aikana käytetään myös kuvatukea apuvälineenä muissa tilanteissa. Pedagogien yhteiset ja johdonmukaiset pedagogiset toimintatavat ja menetelmät kirjataan Arvopohjataloon ja toimintasuunnitelmaan.

Lapsiryhmän pedagogit seuraavat ja arvioivat jatkuvasti, mitä tukimuotoja lapsiryhmässä tarvitaan.

Esiopetusryhmät työskentelevät joustavissa pienryhmissä perustuen lasten tarpeisiin.

Opettajan antama opetuskielen tukiopetus

Esiopetusryhmän opettaja vastaa kielitietoisesta opetuksesta siten, että lapset ymmärtävät kieltä ja voivat osallistua esiopetukseen.

Paraisilla kielitietoinen opetus sisältää muun muassa satujen lukemista, tekstien visualisoimista, laulamista, riimien ja lorujen lukemista sekä tilanteiden, ympäristön ja tunteiden dramatisoimista ja sanoittamista. Suullisia ohjeita selkeytetään kuvien, tukiviittomien, piirrosviestinnän tai sosiaalisten tarinoiden avulla eri työvaiheissa. Jokaisessa lapsiryhmässä käytetään kuvatukea arjen selkeyttämiseksi. Esiopetusryhmät työskentelevät joustavissa pienryhmissä perustuen lasten tarpeisiin.

Lasten opetuskielen tukiopetustarpeet kartoitetaan kunakin syyslukukautena ja kartoituksen perusteella määritellään tukiopetuksen sisältö ja arvioinnin ajankohta.

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Erityisopettajan antama opetus yhteisopetuksen tai samanaikaisopetuksen muodossa edellyttää opettajan ja erityisopettajan yhteistä suunnittelua. Jotta ryhmän muut pedagogit voisivat olla osallisia ryhmän toiminnassa, osa yhteisestä suunnittelusta tapahtuu ryhmän tiimikokouksissa. Kun opetus tapahtuu pienryhmissä, ryhmät muodostetaan joustavasti lapsiryhmässä havaittuihin tarpeisiin perustuen.

Erityisopettaja havainnoi ryhmän toimintaa ja lasten vuorovaikutusta ryhmässä, minkä jälkeen erityisopettaja ohjaa ryhmän pedagogeja.

Käytännön sisältöjen kuvaus ryhmäkohtaisista tukimuodoista ja lapsikohtaisista tukitoimista esiopetuksessa

	Ryhmäkohtaiset tukimuodot - Jos oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt eivät riitä - Suunnitellaan osana esiopetustoimintaa toimintasuunnitelmassa	Lapsikohtaiset tukitoimet - Kun ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä - Annetaan yksilöllisen tarpeen perusteella - Säännöllisiä - Useita tukimuotoja voidaan antaa samanaikaisesti.
Tukimuodot/tukitoimet	1. Yleinen tukiopetus 2. Opetuskielen tukiopetus 3. Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä	1. Erityisopettajan antama säännöllinen opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä 2. Erityisopettajan antama opetus pienryhmässä 3. Lapsikohtaiset avustajapalvelut
Dokumentointi	- Lapsen esiopetus- ja täydentävä varhaiskasvatussuunnitelma - Toimintasuunnitelma mukaan lukien Laadukkaat avaimet	- Lapsen esiopetus- ja täydentävä varhaiskasvatussuunnitelma - Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma esiopetuksessa
Päätös		Tukea koskeva päätös esiopetuksessa
Yhteistyö	Pohdintaa työtiimissä, erityisopettaja osallistuu tarvittaessa. Toimintasuunnitelma (Laadukkaat avaimet) työvälineenä Pedagoginen keskustelu perheen kanssa Tarvittaessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden, muun muassa opiskeluhoollon, ja terapeuttien ohjaus ja konsultaatio	Pohdintaa työtiimissä, erityisopettaja osallistuu tarvittaessa. Toimintasuunnitelma (Laadukkaat avaimet) työvälineenä Pedagoginen keskustelu perheen, ryhmän henkilökunnan, erityisopettajan ja päiväkodinjohtajan välillä. Moniammatillinen yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden, muun muassa opiskeluhoollon, ja terapeuttien kanssa KONSTI/avopediatria Keskustelu päiväkodinjohtajan, erityisopettajan, palveluohjaajan ja varhaiskasvatuspäällikön välillä.
Pedagoginen osaaminen	Vahva pedagoginen osaaminen yleisessä tukiopetuksessa ja opetuskielen tukiopetuksessa Henkilökunnan osaamisen lisääminen / täydennyskoulutus	Vahva erityispedagoginen osaaminen ryhmässä. Vahva opettajan ja erityisopettajan välinen yhteistyö. Edellyttää opettajan ja erityisopettajan yhteistä suunnittelua

Toimiva arki ja oppimisympäristö	1. Yleinen tukiopetus: - Toiminta eriytetään - Annetaan joustavissa pienissä ryhmissä - Liittyy oppimiskokonaisuuksiin - Järjestetään pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti ja säännöllisesti - Annetaan niin usein kuin tarvitaan - Voidaan antaa ehkäisevästi - Lyhytaikaisen sairauspoissaolon jälkeen - Opettaja antaa ensisijaisesti - Toinen opettaja voi antaa yhteisopetuksena tai samanaikaisopetuksena 2. Opetuskielen tukiopetus: - Kielitietoista opetusta - Järjestetään pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti ja säännöllisesti - Voidaan järjestää yhteisopetuksena tai samanaikaisopetuksena - Annetaan osana esiopetuksen opetusta niin usein kuin tarvitaan - Esiopetuksen opettaja antaa ensisijaisesti, mutta myös eri opettaja voi antaa 3. Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä: - Opetusta antaa opettaja, jolla on erityisopettajan pätevyys - Perustuu erityispedagogiseen osaamiseen - Keskittyy koko ryhmän tasolla havaittuihin tuen tarpeisiin - Voidaan antaa erityisopettajan antamana tukena ja opetuksena yhteisopetuksen tai samanaikaisopetuksen muodossa - Annetaan koko ryhmälle - Mahdollistaa opetuksen pienryhmissä - Ryhmät muodostetaan joustavasti - Myös erityisopettaja voi antaa konsultaatioapua	1. Erityisopettajan antama säännöllinen opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä - Toteutetaan lapsen omassa esiopetusryhmässä - Säännöllinen, pitkäaikainen, pienryhmässä tai yksilöllisesti, perustuu lapsen yksilölliseen tarpeeseen 2. Erityisopettajan antama opetus pienryhmässä - Kokoaikainen - Esiopetusryhmä, jossa on vähemmän lapsia 3. Lapsikohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut - Viittomakieli ja muita kommunikointimenetelmiä - Avustaja tai tukea antava lastenhoitaja 4. Apuvälineet - Osa opetusmateriaalia - Lääkinnällistä kuntoutusta varten tarvittavat apuvälineet eivät ole lapsikohtainen toimenpide
---	--	---

5.3 Lapsikohtaiset tukitoimet ja niiden järjestäminen

Erityisopettajan antama säännöllinen opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä

Yhteistyössä ryhmän opettajan kanssa erityisopettaja laatii selkeän suunnitelman siitä, milloin hän opettaa pienryhmiä. Ryhmän opettaja ja erityisopettaja arvioivat lasten tarpeiden perusteella, miten pienryhmät muodostetaan. Pienryhmän lapsimäärä määritellään lasten tarpeiden perusteella. Opetus voidaan toteuttaa myös yksilöllisesti, jos se on lapsen tuen tarpeen kannalta tarkoituksenmukaista.

Erityisopettajan antama opetus pienryhmässä

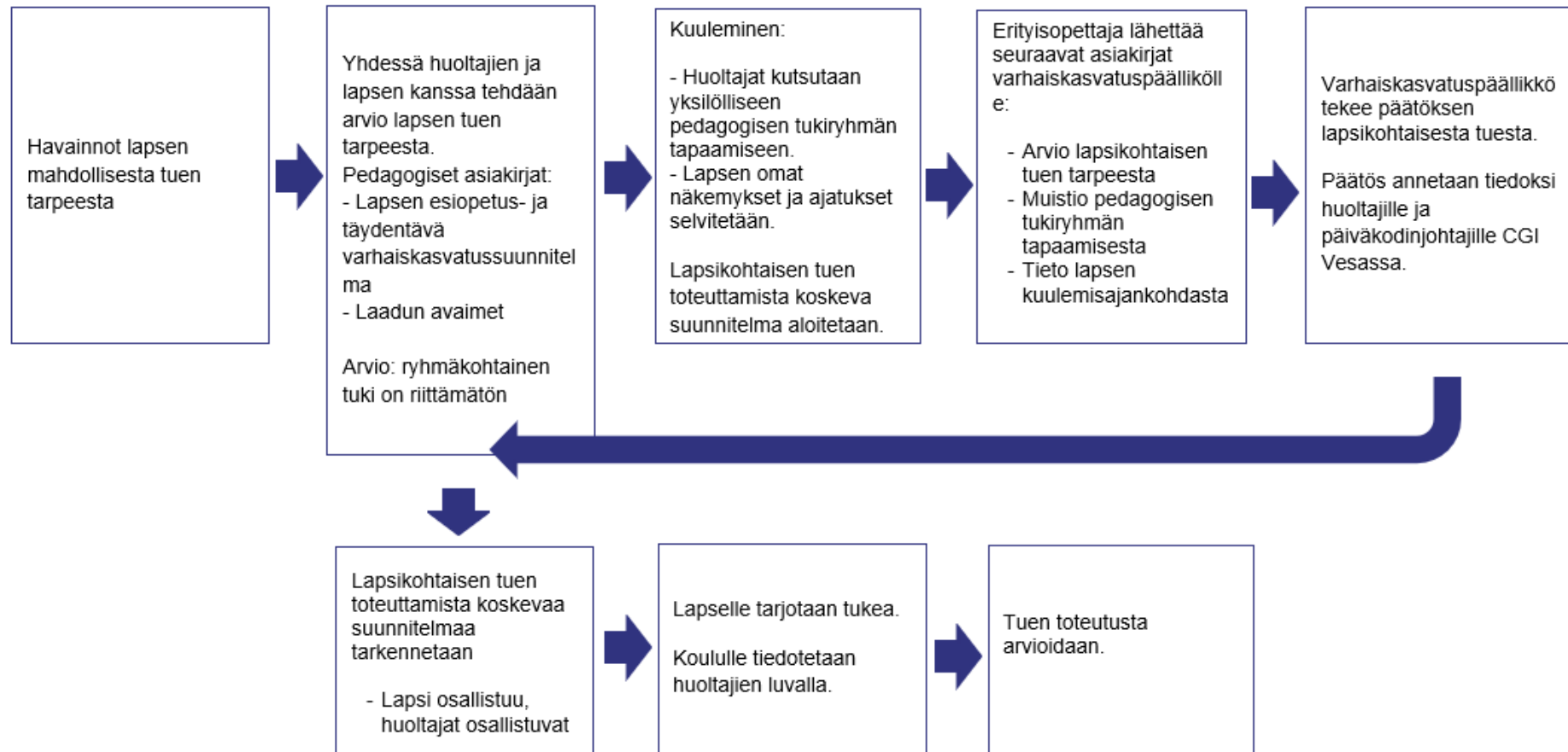
Ennen jokaista uutta toimintavuotta päiväkodinjohtaja, erityisopettaja, palveluohjaaja ja varhaiskasvatuspäällikkö arvioivat tarpeen esiopetusryhmälle, jossa lapsimäärä on pienempi.

Lapsikohtaiset avustajapalvelut

Kun ryhmän lapsimäärän vähentämisen tarvetta arvioidaan tai avustavan henkilöstön tarve ryhmään syntyy, päiväkodinjohtaja, erityisopettaja, palveluohjaaja ja varhaiskasvatuspäällikkö pitävät kokouksen. Varhaiskasvatuspäällikkö päättää arvioinnin pohjalta, myönnetäänkö ryhmälle lisäresurssi.

5.3.1 Lapsikohtaisen tuen tarpeen arviointi

Lapsikohtaisten tukitoimien prosessi esiopetuksessa

5.3.2 Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma

Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma laaditaan ja dokumentoidaan Wilmaan. Ks. prosessikuvaus 5.3.1 Lapsikohtaisen tuen tarpeen arviointi esiopetuksessa.

5.3.3 Tukea koskeva päätös

Lapsikohtaista tukea koskevan hallintopäätöksen tekee varhaiskasvatuspäällikkö. Päätös annetaan tiedoksi ja on huoltajien nähtävillä CGI Vesa -hallintojärjestelmässä. Lapsikohtaisia tukitoimia koskevat päätökset tehdään perusopetuslain 20 f §:n mukaisesti.

Tukitoimia (tulkitsemispalvelut ja lapsikohtaiset avustajapalvelut) koskevat päätökset tehdään perusopetuslain 31 §:n mukaisesti.

Erillinen määräaikaista tulkitsemispalveluja koskeva päätös voidaan tehdä perusopetuslain 31 §:n mukaisesti.

5.4 Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukeen liittyvä yhteistyö

5.4.1 Huoltajan ja lapsen kanssa tehtävä yhteistyö

Huoltajille tiedotetaan tukimuodoista ennen esiopetuksen aloitusta tai syyslukukauden alussa pidettävän infotilaisuuden yhteydessä.

Tuki järjestetään tiiviissä yhteistyössä huoltajien ja lasten kanssa. Heidät kutsutaan osallistumaan lapsikohtaisen tuen arviointiin ja tukea koskevan suunnitelman laatimiseen. Huoltajille tiedotetaan säännöllisesti tuen toteutumisesta. Lapsen tuen tarve ja suunniteltu tuki dokumentoidaan Wilmaan ja julkaistaan huoltajille. Esiopetuksen opettaja tiedottaa huoltajille, kun suunnitelmaa on päivitetty.

5.5 Esiopetuksen poikkeava järjestäminen lapsen tuen tarpeesta tai terveydentilasta johtuvasta syystä

5.5.1 Pidennetty ja varhennettu oppivelvollisuus

Voimassa 31.7.2026 asti: Päätös pidennetystä ja varhennetusta oppivelvollisuudesta perustuu psykologiseen tai lääketieteelliseen lausuntoon. Huoltajat jättävät lausunnon päiväkodinjohtajalle, joka kutsuu pedagogisen tukiryhmän koolle. Kun asia on käsitelty pedagogisessa tukiryhmässä, varhaiskasvatuspäällikkö tekee päätöksen pidennetystä/varhennetusta oppivelvollisuudesta ja lapsikohtaisesta tuesta.

Kevätlukukauden 2026 aikana opetussuunnitelmaa päivitetään varhennetun oppivelvollisuuden osalta.

5.5.5 Perusopetuksen aloituksen myöhentäminen

Perusopetuksen aloituksen myöhentämistä koskevan hallintopäätöksen tekee opetuspäällikkö.